

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

กลอย (*Dioscorea hispida* **Dennst.**)

การจำแนกชั้นทางวิทยาศาสตร์

อาณาจักร (Kingdom) Plantae

หมวด (Division) Magnoliophyta

ชั้น (Class) Liliopsida

อันดับ (Order) Dioscoreales

วงศ์ (Family) Dioscoreaceae

สกุล (Genus) *Dioscorea*

สปีชีส์ (Species) *D. hispida* (พินิจ พุกุลนอก, 2556)

ภาพที่ 2.1 กลอยข้าวเจ้า

กลอย ชื่อสามัญ : Asiatic bitter yam ชื่อวิทยาศาสตร์: *Dioscorea hispida* **Dennst.** เป็นพืชไม้เถาเลื้อยอยู่ในวงศ์ Dioscoreaceae ชนิดหนึ่งที่มนุษย์รู้จักนำหัวของมันมาทำเป็นอาหารมานาน หัวใต้ดินกลมรี มีรากเล็กๆกระจายทั่ว มี 3-5 หัวต่อต้น เปลือกบาง สีน้ำตาลออกเหลือง เนื้อในหัวสีขาวหรือสีเหลือง ลำต้นเลื้อยพันต้น ไม้อื่น มีหนามเล็ก ๆ กระจายทั่วไป มีขนนุ่มสีขาว กลอย พบตามธรรมชาติในอินเดีย จีนตอนใต้ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และนิวกินี ใช้เป็นอาหารในเอเชียและแอฟริกา

ลักษณะทางพันธุศาสตร์ของกลอย

ไม้เถาเลื้อยไม่มีมือเกาะ มีหัวใต้ดินลึกประมาณ 10-15 เซนติเมตร ลำต้นกลมมีหนามเล็ก ๆ กระจายทั่วไป และมีขนนุ่ม ๆ สีขาวปกคลุม มีรากเจริญเป็นหัวสะสมอาหารอยู่ใต้ดิน หัวใต้ดินส่วนมากกลมรี บางที่เป็นพู มีรากเล็ก ๆ กระจายทั่วทั้งหัว มี 3-5 หัวต่อต้น เปลือกหัวบางสีน้ำตาล ออกเหลือง เนื้อในหัวมี 2 ชนิดคือ สีขาว (กลอยหัวเหนียว) และสีครีม (กลอยไข่ กลอยเหลือง) ใบประกอบ เรียงตัวแบบเกลียว ผิวใบสากมือ มีขนปกคลุม มีใบย่อย 3 ใบ ใบกลางแผ่นใบรูปรีแกมขอบขนาน กว้าง 6-15 เซนติเมตร ยาว 8-25 เซนติเมตร ปลายเรียวแหลม โคนแหลม ขอบใบเรียบ เส้นใบขนาน ใบย่อย 2 ใบ แผ่นใบรูปไข่ รูปไข่กลับ ขนาดสั้นกว่าใบกลางแต่กว้างกว่า ปลายแหลม โคนกลมเส้นใบออกจากจุดเดียวกัน ก้านใบยาว 10-15 เซนติเมตร ดอกช่อแบบแยกแขนง แยกเพศ อยู่คนละต้นดอกย่อยมีขนาดเล็ก จำนวน 30-50 ดอกสีเขียว ออกตามซอกใบ ห้อยลง ดอกเพศผู้ ออกเป็นช่อแยกแขนง 2-3 ชั้น ดอกตั้งขึ้น ยาวได้ถึง 40 เซนติเมตร เกสรเพศผู้จำนวน 6 อัน ดอกเพศเมียออกเป็นช่อชั้นเดียว ดอกชี้ลงดิน กลีบเลี้ยงและกลีบดอกอย่างละ 6 กลีบ เรียงเป็น 2 วง ผลแก่แตกได้ มีสีน้ำตาล มีครีบ 3 ครีบ กว้างประมาณ 2 เซนติเมตร ยาว 5.5 เซนติเมตร แต่ละครีบบมี 1 เมล็ด ผิวเกลี้ยง เมล็ดกลมแบน มีปีกบางใสรอบเมล็ด พบตามที่ลุ่มต่ำ ที่รกร้างทั่วไป ป่าเต็งรัง ป่าผสม และป่าดงดิบ ออกดอกช่วงเดือนเมษายนถึงมิถุนายน กลอยให้แป้งมาก แต่มีสารไดออกสโคริน ซึ่งมีผลต่อระบบประสาทส่วนกลางซึ่งอาจทำให้ถึงตายได้ ทำให้เมา คั่นคอ อาเจียน เหงื่อออก ตาพร่า ใจสั่น วิงเวียน ต้องนำมาทำให้หมดพิษ โดยปอกเปลือกทิ้ง แล้วหั่นเป็นแผ่นบาง ๆ ใส่ชะลอมหรือตะกร้า แล้วนำไปแช่ทิ้งไว้ให้น้ำไหลผ่าน เช่นน้ำทะเล น้ำตก น้ำห้วย สัก 2-3 วัน ล้างให้สะอาด จึงจะรับประทานได้ (สารานุกรม, 2559)

ประโยชน์ทางยาของกลอย

ราก รสขื่นคั้น บดให้ละเอียดผสมกับน้ำมันมะพร้าว ใบยาสูบ ใบลำโพงหรือพริก ใช้ทาพอกแผล เพื่อฆ่าหนองในแผลสัตว์เลี้ยง

หัวใต้ดิน รสเบื่อเมา เป็นพิษมาก ถ้าหั่นเป็นชิ้นบาง ๆ แล้วแช่ทิ้งไว้ในทางน้ำไหล 2-3 วัน ล้างให้สะอาดแล้วทำให้สุกรับประทานได้ น้ำต้มหัวดื่มแก้ น้ำเหลืองเสีย ขับปัสสาวะ แก้ปวดตามข้อ ฝีมะม่วง และใช้ร่วมกับหัวข้าวเย็นเหนือและข้าวเย็นใต้รักษาโรคซิฟิลิส นอกจากนี้ยังปรุงเป็นยา รับประทานแก้เป็นเถาเป็นดาน เป็นก้อนในท้อง ถ้าใช้ภายนอกโดยการหุงเป็นน้ำมันใส่แผลกัณฑ์ฝักหนอง หรือนำไปฝนกันเหλάโรงทาแก้คันไม่มีพิษทั้งปวงที่ทำให้มีอาการแตกบวม เช่น ตำแย ก้านการัง ดั่งช้าง หมามุ่ย จะสามารถบำบัดอาการได้ทันที (สมุนไพรร, 2558)

พิษของกลอย

กลอยบางชนิดมีแคลเซียมออกซาเลต ทำให้ระคายเคือง บางชนิดมีซาโปนิน มีฤทธิ์ทำลายเม็ดเลือด มีสารไดออสโครีน (Dioscorine) ทำลายระบบประสาทส่วนกลาง ทำให้เป็นอัมพาต ละลายน้ำได้ดี รสเบื่อเมา จึงต้องล้างสารนี้ออกจากกลอยก่อนนำไปบริโภค (สารานุกรม, 2559)

หอยเชอร์รี่ (*Pomacea canaliculata*)

การจำแนกชั้นทางวิทยาศาสตร์

อาณาจักร (Kingdom) Animalia

ไฟลัม (phylum) Mollusca

ชั้น (Class) Gastropoda

อันดับ (Order) informal group Architaenioglossa

วงศ์ (Family) Ampullariidae

สกุล (Genus) *Pomacea*

สกุลย่อย *Pomacea*

สปีชีส์ (Species) *P. canaliculata* (Lamarck, 1819)

ภาพที่ 2.3 หอยเชอร์รี่

หอยเชอร์รี่ หรือ หอยโข่งอเมริกาใต้ หรือ หอยเป้าฮื่อน้ำจืด (อังกฤษ: Golden applesnail, Channeled applesnail; ชื่อวิทยาศาสตร์: *Pomacea canaliculata*) เป็นหอยน้ำจืดจำพวกหอยฝาเดียว มีถิ่นกำเนิดในทวีปอเมริกาใต้ หอยเชอร์รี่สามารถแบ่งหอยเชอร์รี่ได้ 2 พวก คือ พวกที่มีเปลือกสีเหลืองปนน้ำตาล เนื้อและหนวดสีเหลือง และพวกมีเปลือกสีเขียวเข้มปนดำ และมีสีดำจาง ๆ พาดตามความยาว เนื้อและหนวดสีน้ำตาลอ่อน หอยเชอร์รี่เจริญเติบโตและขยายพันธุ์ได้อย่างรวดเร็ว ลูกหอย

อายุเพียง 2 – 3 เดือน จะจับคู่ผสมพันธุ์ได้ตลอดเวลา หลังจากผสมพันธุ์ได้ 1 – 2 วัน ตัวเมียจะวางไข่ ในเวลากลางคืน โดยคลานไปวางไข่ตามที่แห้งเหนือน้ำ เช่น ตามกิ่งไม้ ต้นหญ้าริมน้ำ โคนต้นไม้ ริมน้ำ ข้าง ๆ คันนา และตามต้นข้าวในนา ไข่มีสีชมพูเกาะติดกันเป็นกลุ่มยาว 2 – 3 นิ้ว แต่ละกลุ่ม ประกอบด้วยไข่เป็นฟองเล็ก ๆ เรียงตัวเป็นระเบียบสวยงาม ประมาณ 388 – 3,000 ฟอง ไข่จะฟัก ออกเป็นตัวหอยภายใน 7 – 12 วัน หลังวางไข่ (สารานุกรม, 2560)

ภาพที่ 2.3 ไข่หอยเชอรี่

ไข่หอยเชอรี่ทุกฟองจะมีพิษป้องกันตัวเองสองชั้น ชั้นแรกคือสารที่เคลือบไข่ซึ่งเป็นโปรตีน ที่ชื่อว่า PV2 มีรายงานว่าสารนี้มีฤทธิ์ทำลายไข่สันหลังของหนูทดลอง ทำให้หนูอ่อนแรง กระปลกกะ เปลี้ย หากได้รับปริมาณสูง หนูอาจถึงตายได้ แต่ PV2 เป็นสารที่ออกฤทธิ์ค่อนข้างช้า ไข่หอยจึง ต้องมีอาวุธป้องกันเสริมอีกชั้น เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ล่าที่หิวโหยจับไข่ไปจนเกลี้ยงก่อนที่ PV2 จะ ออกฤทธิ์ ชั้นที่สองก็คือสีชมพู - แดง ๆ สีนี้ได้มาจากโปรตีนที่ชื่อว่า Ovorubin ในตอนแรก นักวิทยาศาสตร์เชื่อว่า Ovorubin ทำหน้าที่ป้องกันไม่ให้ไข่โคคแตกผาจนแห้งตายและป้องกันเชื้อ โรคแต่เมื่อเร็ว ๆ นี้ ทีมวิจัยที่นำโดย Horacio Heras แห่ง National University of La Plata ได้ทดสอบ พบว่า Ovorubin ไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อเชื้อแบคทีเรียเลย ทีมนักวิจัยนี้เลยทำการทดลองป้อน Ovorubin ให้หนูทดลอง พบว่าหนูที่ได้รับ Ovorubin จะโตช้ากว่าปกติ และเมื่อนำ Ovorubin ไป วิเคราะห์ทางเคมีก็พบว่ามันมีคุณสมบัติเป็น "ตัวยับยั้งเอนไซม์ย่อยโปรตีน" นั่นหมายความว่าตัว ะไรก็ตามที่กินไข่ของหอยเชอรี่เข้าไปจะไม่สามารถย่อยอาหารพวกโปรตีนได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่มีรายงานว่ามดคันไฟ *Solenopsis geminata* สามารถกินไข่หอยเชอรี่เป็นอาหาร (terminus, 2553)

อุปนิสัยการกินของหอยเชอรี่

หอยเชอรี่กินพืชน้ำได้เกือบทุกชนิดที่มีลักษณะไม่อ่อนนุ่ม เช่น แหน แหนแดง ใต้น้ำ ผักบุ้ง ผักกระเฉด สาหร่ายต่าง ๆ ยอดอ่อนผักตบชวา ต้นข้าวกล้า รวมถึงซากสัตว์ที่เน่าเปื่อยในน้ำ

โดยเฉพาะต้นข้าวมักจะกินระยะข้าวกล้าและปักดำใหม่ ๆ ไปจนถึงระยะแตกกอ โดยเริ่มกัดส่วนโคนต้นเหนือจากพื้นดิน 1.5-2.0 นิ้ว จากนั้นกินส่วนใบที่ลอยน้ำจนหมด ขณะที่กินต้นข้าว ส่วน foot จะห่อล้อมกอข้าวไว้เพื่อพุงลำตัวไว้ให้ขนานกับลำต้น แล้วใช้ส่วนปากกัดต้นข้าวกินตรงส่วนโคนไปก่อนแล้วกินส่วนใบจนหมด จากนั้นจะหยุดพักครู่หนึ่งโดยยื่นท่ออากาศขึ้นมาเหนือน้ำ หดท่อลงแล้วกัดก้านใบต่อไปอีก ใช้เวลากินหมดทั้งก้านและใบ นาน 1-2 นาที หอยชอบกินข้าวที่มีอายุน้อยมากกว่าข้าวที่มีอายุมาก

การจำศีลของหอยเชอรี่

หอยเชอรี่ที่อาศัยอยู่ในนาข้าว เมื่อน้ำแห้งลงมันก็จะปิดฝา operculum แล้วหมกตัวอยู่ในโคลน แม่น้ำจะแห้งนาน 3-4 เดือน หอยก็ยังรอดตายอยู่ได้มากกว่า 80 เปอร์เซ็นต์ แต่ถ้าหากหอยชุกอยู่ตามพงหญ้าก็จะรอดตายเพียงประมาณ 40 เปอร์เซ็นต์ ในเขตอบอุ่น นอกจากนี้ความแข็งของดินน้ำแห้งเร็วหรือช้า ก็มีส่วนสำคัญต่อการจำศีลด้วย จากชีววิทยาทั่ว ๆ ไปของหอยเชอรี่หรือหอยโข่งอเมริกาใต้ นี้ จะเห็นได้ว่าหอยมีความสามารถในการเจริญเติบโตได้รวดเร็ว กินอาหารได้หลายชนิด ทั้งพืชน้ำที่มีชีวิต ซากพืชและซากสัตว์ต่าง ๆ สามารถแพร่พันธุ์ได้รวดเร็วและมีจำนวนลูกต่อครอกสูง ทนทานต่อสภาพแวดล้อมแม้อุณหภูมิตอนกลางวันจะสูงมันก็จะฝังตัวอยู่ตามพื้นโคลนถึงน้ำเน่าก็อยู่ได้ เพราะมีท่อหายใจเอาออกซิเจนจากอากาศ ดังนั้นในครั้งแรกจึงมีผู้เห็นว่าเหมาะสมที่จะเลี้ยงเป็นแหล่งโปรตีนชนิดใหม่ของประชาชน ชาวไทยพากันนำเข้าสู่ประเทศไทยอย่างผิดกฎหมาย และทำฟาร์มเพาะขยายพันธุ์โดยปราศจากความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหอย เช่น ระบายน้ำเข้าออกไม่มีตาข่ายกั้นจึงทำให้ลูกหอยออกสู่แหล่งน้ำอื่น มีหน้าซำเมื่อต้องการเลิกเลี้ยง เพราะขายไม่ออกหาตลาดไม่ได้ก็มักง่ายเทหอยทิ้งลงในแม่น้ำลำคลองใกล้ ๆ หรือยกช่วงให้ผู้ไม่รู้อื่น ๆ ดำเนินการต่อไปอีก จึงไม่มีการป้องกันการแพร่กระจาย จนเป็นปัญหาตอหนักที่ชาวนา จากข้อดีต่าง ๆ ของหอยที่กล่าวมาข้างต้นที่เหมาะสมในการเลี้ยงเป็นอาหาร กลายเป็นข้อเสียในการป้องกันกำจัดการระบาดของนาข้าว เพราะหอยชนิดนี้สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมในเมืองไทยได้ดี (กมลศิริ พันธนียะ, 2559)

น้ำหมัก EM

คุณสมบัติของน้ำหมัก EM

เป็นอาหารสำหรับจุลินทรีย์ ช่วยเร่งการเพิ่มปริมาณจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ในธรรมชาติ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการย่อยสลายของเน่าเสีย ซึ่งมีประโยชน์ต่อสิ่งมีชีวิต ไม่ว่าจะเป็นพืชหรือสัตว์ รวมถึงเป็นประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อม ปลอดภัยต่อผู้ใช้

ประโยชน์ของน้ำหมัก EM

การย่อยสลายซากพืชสัตว์ โดยจุลินทรีย์ จะก่อให้เกิดปุ๋ย หรือสารอาหารที่พืชต้องการจากธรรมชาติ ซึ่งมีความสำคัญต่อ การเจริญเติบโต การออกดอกออกผลของพืช เมื่อพืชเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ จะได้ผลผลิตที่มีทั้งปริมาณ และคุณภาพ รวมทั้งภูมิคุ้มกันต้านทานต่อ โรคและแมลงศัตรูพืช (interfrogfarm, 2558)

การปลูกข้าว

ภาพที่ 2.4 การปลูกข้าว

การปลูกข้าวเพื่อให้ได้ผลผลิตสูงประกอบด้วยปัจจัยสำคัญหลายอย่าง เช่น การปลูกด้วยข้าวพันธุ์ดี วิธีการปลูกและดูแลรักษาดี มีการป้องกันกำจัด โรค และแมลงศัตรูข้าว มีการกำจัดวัชพืช มีการใส่ปุ๋ยในนาข้าว มีการรักษาระดับน้ำในนา

1. การเตรียมดิน การเตรียมดินควรทำการไถตะ 1 ครั้ง และไถแปร เพื่อทำให้ดินแตกละเอียดพอสมควรอีก 2 ครั้ง แล้วคราดเอาหญ้าออก

2. การเลือกใช้ต้นกล้าปักดำ การใช้ต้นกล้าที่มีอายุแก่เกินไปมาปักดำ จะทำให้มีการแตกกอน้อยและให้ผลผลิตต่ำ อายุของต้นกล้าที่เหมาะสมสำหรับการปักดำ ควรมียุ่ประมาณ 25-30 วัน

3. เวลาที่เหมาะสมสำหรับการปลูกหรือปักดำ ข้าวที่มีความไวต่อช่วงแสง ปลูกในฤดูนาปี โดยปลูกตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ทั้ง ๆ ที่ พันธุ์ดังกล่าวนี้ จะออกรวงในต้นเดือนธันวาคม ทำให้ต้นข้าวต้องอยู่ในนา นานกว่าจำเป็น เปิดโอกาสให้โรคและแมลงเข้าทำลายต้นข้าวได้เป็นเวลานาน เดือนที่เหมาะสม สำหรับการปลูกพันธุ์ข้าวที่ไวต่อช่วงแสง และออกดอกในต้นเดือนธันวาคมนี้ คือ เดือนสิงหาคม เพราะต้นข้าวจะได้มีเวลาเจริญเติบโต จนออกรวง ประมาณ 120 วัน ซึ่งเป็นระยะเวลาที่จำเป็น สำหรับข้าวที่ให้ผลผลิตสูง

4. ระยะปลูก ระยะปลูกก็มีความสัมพันธ์กับการให้ผลผลิต ระยะปลูกนั้น หมายถึง ระยะห่างระหว่างกอ และระหว่างแถว ถ้าปลูกห่าง ก็จะเปลืองเนื้อที่ ถ้าปลูกถี่ ก็จะเปลืองเมล็ดพันธุ์ ระยะปลูกที่ดีสำหรับข้าวพันธุ์ดี คือ ระหว่างกอ ห่างกัน 20 เซนติเมตร และระหว่างแถวห่างกัน 25 เซนติเมตร

5. การใส่ปุ๋ย ปุ๋ยเป็นอาหารพืชที่ต้นข้าวต้องการมากสำหรับ การเจริญเติบโต โดยเฉพาะดินนา ที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ จะต้องมีการใส่ปุ๋ยในดิน นั้น เพื่อต้นข้าวจะได้แข็งแรง แดกกอมาก และให้ผลผลิตสูง

6. การป้องกันกำจัดโรคและแมลง การใช้ปุ๋ยอินทรีย์จะช่วยทำให้ข้าวแข็งแรง ลดปัญหาโรคแมลงลงได้มาก ประกอบกับข้าวพันธุ์ดีก็มีความต้านทานต่อโรคและแมลงอยู่แล้ว

7. การกำจัดวัชพืช วัชพืชในนามีหลายชนิด แต่ละชนิดต่างก็พยายามจะแย่งอาหารหรือปุ๋ยจากต้นข้าว เพราะฉะนั้น ชาวนาจะต้องกำจัดวัชพืชให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การปราบวัชพืชทำได้โดยวิธีการใช้มือถอน หรือใช้ยาฆ่าวัชพืชก็ได้

8. การรักษาระดับน้ำในนา น้ำในนาหลังจากปลูกข้าวแล้ว ควรควบคุมระดับน้ำให้อยู่ประมาณ 5 เซนติเมตร เพราะน้ำในระดับนี้ เพียงพอต่อความต้องการของต้นข้าว เพื่อคุมวัชพืชไม่ให้งอกมาแย่งปุ๋ย และยังสามารถละลายปุ๋ยที่เข้มข้นให้เจือจาง กระจายได้พอเหมาะไปทั่วแปลง (การเกษตร, 2560)

ปัญหาข้าวถูกหอยเชอรี่ทำลาย

หอยเชอรี่ เดิมเป็นหอยน้ำจืดที่อาศัยอยู่ในแหล่งน้ำทวีปอเมริกาใต้ ในประเทศไทยนำเข้ามาครั้งแรกจากประเทศญี่ปุ่นและไต้หวัน ในฐานะของหอยที่กำจัดตะไคร่น้ำและเศษอาหารในตู้ปลา ซึ่งนิยมเลี้ยงกันอย่างแพร่หลายราวก่อนปี พ.ศ. 2530 ต่อมาได้มีผู้คิดจะเลี้ยงเพาะขยายพันธุ์เป็นสัตว์เศรษฐกิจเพื่อการบริโภค แต่ทว่าไม่ได้รับความนิยมจึงปล่อยลงแหล่งน้ำธรรมชาติ จนกลายเป็นปัญหาชนิดพันธุ์ต่างถิ่นในปัจจุบัน พบการระบาดครั้งแรกเมื่อต้นปี พ.ศ. 2530 ในสถานีทดลองข้าวบางเขน กรมวิชาการเกษตร จนกระทั่งปัจจุบันพบการระบาดในทุกพื้นที่ที่เป็นนาข้าวและตามแหล่งน้ำห้วยหนองคลองบึงต่าง ๆ

การกำจัดหอยเชอรี่ของชานาในปัจจุบัน

1. การป้องกัน และกำจัดโดยวิธีกล ได้แก่ การเก็บตัวหอย และไข่หอยเชอรี่ทำลายหรือนำมาใช้ประโยชน์ เช่น ประกอบอาหาร ทำปุ๋ยหมัก โดยการเก็บหอยในช่วงเช้า ช่วงเย็นหรือตอนค่ำที่น้ำในนาไม่ร้อนจากแสงแดด ซึ่งหอยจะลอยตัวขึ้นมาในช่วงนี้ และการใช้สิ่งกีดขวางกั้นตามทางน้ำ เช่น ตาข่าย กัณฑ์กหอยเชอรี่ เพื่อนำมากำจัด และป้องกันการแพร่กระจายสู่พื้นที่อื่น

2. วิธีกำจัดหอยเชอรี่โดยชีววิธี คือ สัตว์เลี้ยง อาทิ เป็ด เป็นสัตว์ที่ชอบกินหอยเชอรี่เป็นอาหาร หากปล่อยในนาข้าวหรือแหล่งน้ำมักทำให้การระบาดของหอยเชอรี่ลดลง

ศัตรูธรรมชาติของหอยเชอรี่ เช่น นกปากห่าง นกกระยาง นกอีลุ้ม นกกระปูด นกกระจิ๊ดใหญ่ นกกระจิ๊ดเล็ก และนกปากห่าง เป็นนกที่ชอบจับกินหอยเชอรี่ ส่วนปลาหมอไทย ปลาหมอช้างเหยียบ เป็นปลาที่สามารถกินหอยเชอรี่ขนาด 6-13 มิลลิเมตร ได้ 20 ตัวต่อวัน

3. การใช้พืชสมุนไพร มีการศึกษาใช้สมุนไพรหลายชนิดเพื่อป้องกัน และกำจัดหอยเชอรี่ แต่ที่นี้ได้รวบรวมสมุนไพรที่มีการศึกษา และพบว่ามียุทธิทำให้หอยเชอรี่ตายได้ ได้แก่

4.การป้องกันกำจัดหอยเชอรี่โดยสารเคมี การใช้สารเคมีเป็นวิธีการที่ใช้สำหรับแหล่งที่มีหอยเชอรี่ระบาดมากหรือไม่สามารถกำจัดด้วยวิธีอื่นได้ สำหรับการใส่สารเคมีในนาข้าว ควรใช้ทันทีหลังปักดำหรือระยะหลังการงอก 1-2 อาทิตย์สำหรับนาหว่าน ซึ่งนาข้าวต้องมีน้ำสูงประมาณ 5 เซนติเมตร